

Tillfälliga trafikarrangemang

Ansökan om tillstånd för byggplats

I samband med ansökan om tillstånd presenterar den sökande en plan över de tillfälliga trafikarrangemangen, vanligtvis i form av en ritning. Vid byggarbeten som kräver endast små arrangemang räcker det med en redogörelse, eftersom typritningar kan fås från enheten för gatuservice. Speciellt viktigt är det att planera rutter för trafiken på byggplatsen och att reservera bilplatser för de anställda så att inte en byggplats som annars skulle vara tillgänglig blockeras på grund av felparkerade fordon.

Inrättande av byggplats

Det viktigaste ur tillgänglighetssynpunkt är att börja med trafikstyrning. Avstängningsanordningar placeras ut direkt när byggmaterial eller arbetsmaskiner har förts till byggplatsen (bild 2). Fotgängare får inte under några omständigheter dirigeras så att de är tvungna att passera byggplatsen ute på körbanan bland trafiken. Om byggplatsen befinner sig på ett parkeringsområde ska man se till att det finns tillgängliga bilplatser reserverade för personer med funktionsnedsättning.

Avstängningsanordningarna skall fungera ur alla användares perspektiv. Synskadade personer, rullstolsanvändare och äldre personer måste kunna röra sig under den tid som de tillfälliga trafikarrangemangen pågår. Om avstängningsanordningarna dirigerar gångtrafiken till en passage på den andra sidan av körbanan skall anordningarna placeras i direkt anslutning till skyddsvägen för att dirigera synskadade personer till skyddsvägen och inte vid sidan om den (bild 5).

Under pågående byggarbete

Det är viktigt att trafikarrangemangen uppdateras kontinuerligt under den tid som byggarbetet pågår. Allt byggmaterial och alla maskiner måste hållas innanför skyddsgärdet så att de inte medför någon risk för kollision för synskadade personer eller utgör ett hinder för rullstolsanvändare. Speciell försiktighet skall iakttas med lastbilar eftersom synskadade personer inte upptäcker lastbilsflak med sin vita käpp.

Lossning

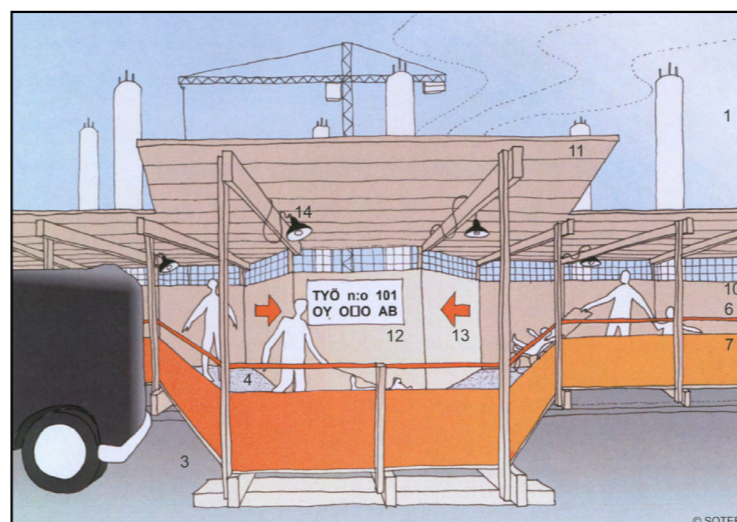
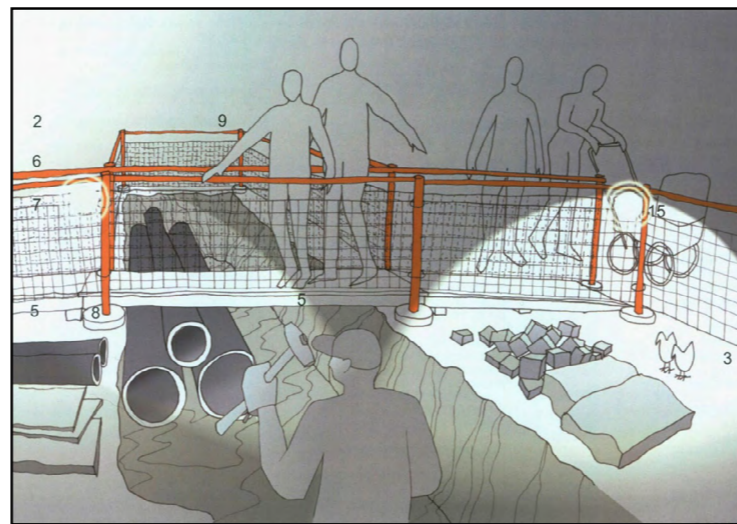
Det är viktigt att använda avstängningsanordningar även vid lossning. För konsekvensens skull skall de avstängningsanordningar som används vid lossning se likadana ut som de avstängningsanordningar som används vid byggarbeten. Spärrningsrep får inte under några omständigheter användas för dirigering av persontrafik, oavsett om det utförs schakt på byggplatsen, eftersom synskadade personer inte kan urskilja dessa.

Skydd av byggplats

En byggplats skall alltid skyddas lika noggrant oavsett läge, storlek eller hur länge arbetet pågår. På lågtrafikerade gator fästs skyddsbommen i en lättare balk av trä eller något annat hållbart material (bild 1). En enhetlig balk fungerar som en tydligare avgränsning av byggplatsen, möjliggör en bättre optisk ledning och fungerar som en naturlig ledare för den synskadade personens käpp. För skydd av långvariga byggplatser samt på livligt trafikerade gator rekommenderas balkar tillverkade av betong, järn eller annat motsvarande material.

Passager och gångytor

En gångbana ska vara minst 1,5 m bred och ha en fri höjd på minst 2,2 m. Gångbroar över byggschakt samt ramper skall vara minst 1,2 m breda. Om den bana som har avgränsats med exempelvis räcken är lång (ca 15 m), eller om banans slutpunkt inte är synlig från dess början, ska den förses med en bredare mötesplats (1,8 m). Gångytan får inte vara skadad och det får inte bildas ojämnheter på den. Passagens eller rampens sidolutning får vara högst 2 % och längdlutningen högst 8 % för att de skall vara tillgängliga för manuella rullstolar (bild 4). Det får inte finnas hinder på passagen som medför risk för kollision, fall eller snubbling.

Gångytan måste vara hård och halkfri vid regn eller i vinterföre. Vid långvarigt byggarbete skall passagen förses med beläggning under den tid som byggarbetet pågår ifall passagen ursprungligen har haft beläggning. Även vid kortvarigt byggarbete förses tillfälliga avsnitt av gång- och cykelbanor med beläggning eller annan typ av tätt ytmaterial för att de skall vara lättillgängliga för rullstolar och barnvagnar. Rampytan ska vara grov. Om man använder filmfaner som ytmaterial på rampen eller bron ska man använda halkskyddsmattor som ska vara fastsatta för att undvika risk för snubbling. Passagen blir även säkrare om man gör fanerytan skrovlig eller strör ut ett kompakt lager av stenmjöl på den. Ifall passagen är för smal för stadens snöröjningsmaskiner faller snöröjningen och halkbekämpningen, vanligtvis sandning, på byggplatsens ansvar.

Ramper skall bära 250 kg för att hålla för tunga elektriska rullstolar. Om rampen inte gränsar till en fast vägg skall den ha ett avkänningsskydd på minst 5 cm för att förhindra att hjulen på rullstolar och barnvagn halkar över kanten. Ytan på rampen skall vara skrovlig.

Ledstänger och räcken

Ledstänger placeras på bägge sidor av rampen på en höjd av 0,9 m och skall vara enhetliga så att de är enkla att följa. Ledstängerna skall fortsätta 0,3 m över båda ändarna på rampen. Ledstängerna placeras minst 45 mm från väggen och skall ha en diameter på 30–40 mm för att ge ett bra stöd. Ledstängerna skall vara fäst nerifrån så att man obehindrat kan följa den med handen.

Bild 6 och 7. Exempel på tillgängliga trafikarrangemang på en byggplats.

- 1) Passage, 2) Gångbro, 3) Byggområde, 4) Gångyta (tillfällig), delvis med ramper, 5) Gångbro (tillfällig), 6) Ledstänger, 7) Räcke, 8) Räck- och stängselstolpar, 9) Skyddgärde/-bom, 10) Skyddsvägg, 11) Skyddstak, 12) Informations- och anslagstavla, 13) Skyltar och vägvisare, 14) Lampor, 15) Varnings- och varseljus

SuRaKu-korten ger riktlinjer för planering, byggande och underhåll av tillgängliga allmänna utemiljöer.

Kortens planeringslösningar är modellexempel som beskriver sätt att åstadkomma en tillgänglig utemiljö. Genom att utveckla produkter och planeringslösningar kan kvaliteten på utemiljön och tillgänglighetsgraden dock ytterligare förbättras.

De på korten angivna riktlinjerna baserar sig på tillgänglighetskriterier och modellexempel framtagna i SuRaKu-projektet. Anvisningarna har uppdaterats för att motsvara de förordningar och anvisningar för tillgänglighet som trädde i kraft före 2022.

Områdena har indelats i två nivåer beroende på kraven för tillgänglighet. Alla områden borde uppfylla minst basnivån. Dessutom borde följande områden uppfylla en högre specialnivå vad gäller tillgänglighet:

- Gågatummiljöer
- Centrumområden med offentliga tjänster
- Omgivningar vid verksamhetsställen som erbjuder äldre- och handikappomsorg samt social- och hälsovårdstjänster
- Omgivningar med många äldre- och handikappbostäder
- Terminal- och hållplatsområden för kollektivtrafik
- Motions- och lekplatser där alla användare har beaktats
- Tillgängliga passager t.ex. på rekreativområden

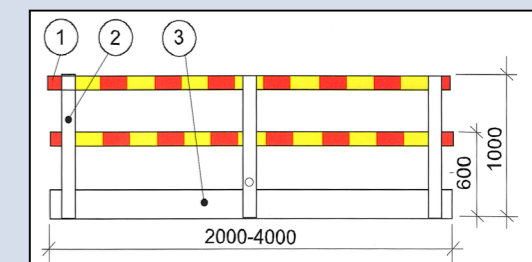

Bild 1. Träfundament med träräcke som används vid lätta avstängningar.

1. Skyddsräcke med reflekterande röd-luga tvärsgående ränder
2. Ståndare 38 x 100
3. Träbalk 200 x 300

Höjden på räcket bestäms utifrån fallhöjden. Det behövs alltid ett räcke när nivåskillnaden är över 0,5 m. Höjden på räcket är i dessa fall 0,9–1,1 m. Även vid lägre nivåskillnader kan det behövas ett räcke om förhållandena är sådana att till exempel en synskadad person kan snubbla eller falla. Räcket skall även vara försett med en nedre tvärslå på en höjd av högst 0,1 m ovanför gångytan. Om nivåskillnaden är över 0,7 m krävs ett skyddande avsnitt som förhindrar fall genom räcket. Räcket eller ledstången får inte ha vassa kanter eller andra delar som medför en risk för kollision eller att man fastnar.

Avstängningsbom och -galler

En avstängningsbom skall alltid vara försedd med en nedre tvärslå som synskadade personer kan följa med sin käpp och som förhindrar att hjulen på rullstolar eller barnvagnar

halkar bakom bommen. Den nedre tvärslå placeras 0,1 m och det övre tvärslå 0,9 m ovanför gångytan. Runt byggplatsen placeras sammanhängande bommar för att undvika att fotgängare faller eller går vilse på byggplatsen.

För att ett skyddsgaller ska fungera som ledare och inte medföra risk för snubbling rekommenderas att galleret fästs i enhetliga balkar i stället för separata betongfundament. Skyddsanordningar och -väggar skall tydligt leda bort från körbanan och fortsätta tillräckligt långt.

Skyltar och byggplatstavlor

Skyltar och byggplatstavlor placeras intill passagen (t.ex. på byggplatsens stängsel) så att de inte hindrar sikten eller medför risk för kollision (bild 3). En skylt ska placeras i höjd med ögonen (textens medelpunkt på en höjd av 1,4–1,6 m) så att den är lätt att upptäcka. Om man blir tvungen att hänga upp skylten ovanför passagen skall det finnas minst 2,2 m fritt utrymme under den. Vid tillfälliga trafikarrangemang förses skyltarna med svart text eller symbol på gul botten. På byggplatstavlor används teckenstorlek 25–40 mm om skylten kan läsas från sidan. Om tavlan skall läsas på avståndet 1–3 m skall teckenstorleken vara 70–100 mm.

Information

På byggnadskontorets webbsidor www.hkr.hel.fi informeras om aktuella byggplatser i Helsingfors. I byggnadskontorets meddelanden informeras om stora byggarbeten som medför särskilt stora olägenheter för trafik och fotgängare. Om dessa arbeten informeras även i tidningarna.

I meddelandena om tillfälliga trafikarrangemang bör det nämnas huruvida gångtrafiken har omdirigerats till en gång- eller cykelbana på den andra sidan av vägen eller om det har avgränsats en egen passage för fotgängare på körfilen. Det här hjälper speciellt synskadade som annars har svårt att hitta tillfälliga skyddsvägar samt rullstolsanvändare så att de kan planera sin rutt på förhand och undvika att korsa vägen i onödan. Hinder på alternativa rutter, till exempel trappor eller stor längd lutning på passagen, skall även omnämnas.

Indelning av avstängningar

- Kortvarigt schakt ≤ 1 dygn, långvarigt schakt > 1 dygn
- Grunt schakt ≤ 0,7 m, djupt schakt > 0,7 m

Lätta avstängningar används i följande situationer

- Hastighet ≤ 60 km/h, arbetet räcker mindre än 1 dygn
- Hastighet ≤ 50 km/h, arbetet räcker över 1 dygn och det handlar inte om ett djupt schakt
- Hastighet ≤ 40 km/h, arbetet räcker över 1 dygn och det kan även handla om ett djupt schakt
- Som skydd mellan byggplatser och gång- eller cykelbanor.

Det räcker enbart med avstängningsanordningar (skyddstaket, -bommar, -stolpar) om

- Arbetet räcker under ett dygn och det inte utförs något djupt schakt på byggplatsen
- Gatans permanenta hastighetsbegränsning är högst 40 km/h, arbetet räcker över ett dygn och det inte utförs något djupt schakt på byggplatsen
- Vid arbete med kranbil, avstängning för containrar, reservering av parkeringsplatser osv.

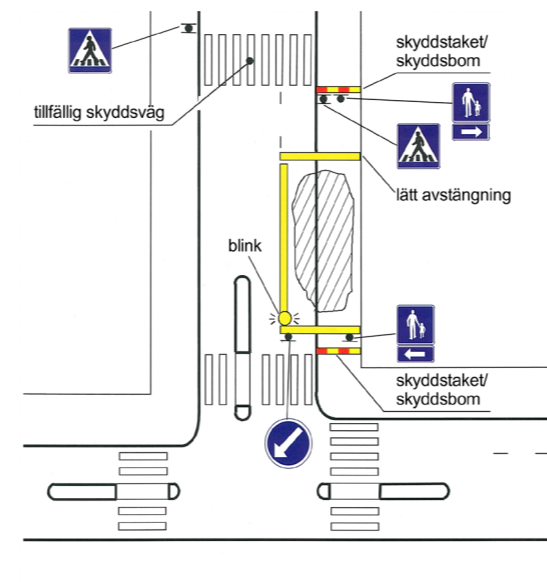

Bild 2. Skyddandet av arbetsmaskiner får inte leda till att fotgängarna måste röra sig ute på körbanan.

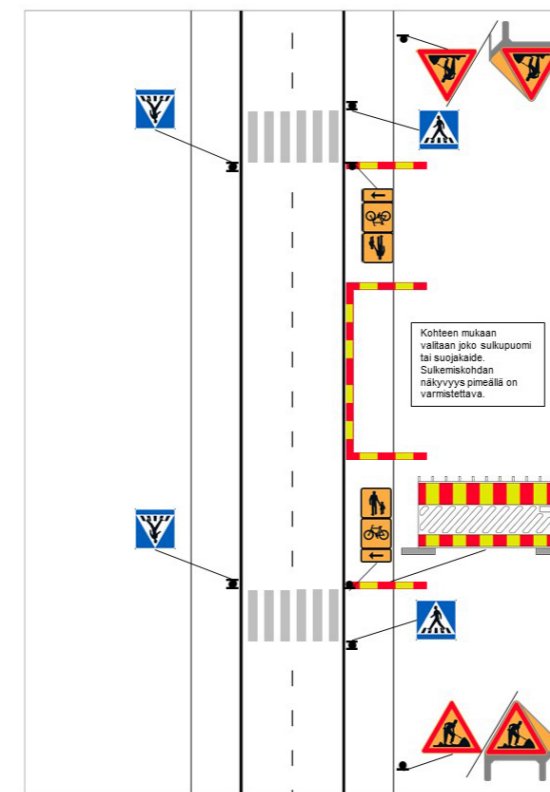

Bild 3. Skylltar skall fästas så att inte fästordningarna medför risk för sammanstötning eller snubbling.

Bild 5. Skyddstaket/skyddsbo-
men skall placeras i direkt anslutning till skyddsvägen för att leda synskadade personer rätt. Märken placeras så att textens medelpunkt är på en höjd av 1,4–1,6 m.

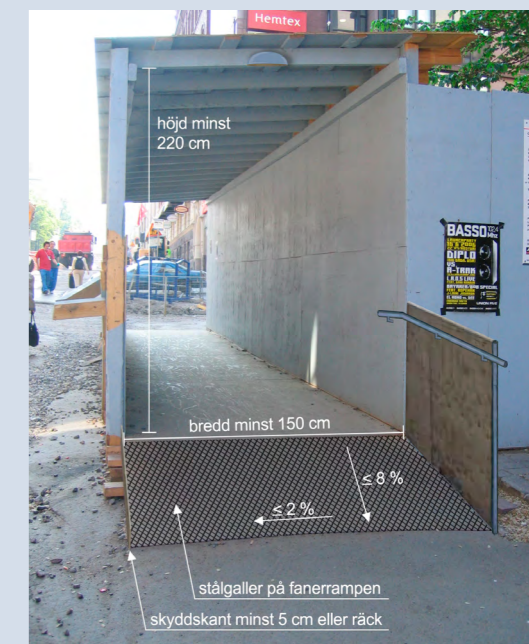

Fotgängare och cyklister dirigeras över till den andra sidan av gatan via de närmaste skyddsvägarna. Om det inte finns någon skyddsväg på lämpligt avstånd och byggplatsen är stor skall det inrättas en tillfällig skyddsväg. Vid behov varnas vägtrafikanter med vägmärket "Förhandsvarning för skyddsväg".

Källa www.ely-keskus.fi/liikenteenohjaussuunnitelmat

Bild 4. Exempel på byggplats med täckt fotgängarled och ramp. Väggen vid sidan av rampen leder tydligt bort fotgängare från körbanan. Ett stånggaller ovanpå fanerrampen är speciellt effektivt vintertid.

Övriga anvisningar

Työmaataluohjeet - Työmaaopas (työmaaopas.fi)

www.ely-keskus.fi/liikenteenohjaussuunnitelmat /työ jalankulku ja pyöräilyväylällä

SuRaKu-kort med riktlinjer

1. Skyddsvägar och trottoarer
2. Gågator och öppna platser
3. Nivåskillnader
4. Offentliga gårdsområden
5. Parkgångar och rastplatser
6. Lekplatser
7. Hållplatsområden
8. Tillfälliga trafikarrangemang

SuRaKu-tabeller med kriterier

Skyddsvägars kantsten, Utomhustrappor, Ramper, Ledarplattor och ledande material, Skiljeremsor, Hållplatsrefuger, Rännstenar och rännstensbrunnar, Ytbeläggningar, Skyddsvägsmarkeringar, Ledstänger, Räck- en, Tryckknappsstolpar, Stolpar för skyddsvägs- märken, Sittplatser, Pollare och körhin- der på trottoaren, Mittrefug på skyddsvägar, Reliefkarta, Varningsområden.

SuRaKu-korten med riktlinjer och tillgänglig- hetskriterier finns på Internet i pdf-format på www.hel.fi/helsinkikaikille/